

26 mei 2019 praisedienst

LEEF... EN LAAT LEVEN

Bijbellezingen: Genesis 4,1-10 en Mattheüs 5,21-26

Het zijn eigenlijk geweldig grote dingen waarover wij zingen... Het begon al bij het lied aan het begin: 'lof, aanbidding'. Wij zongen toen: 'U bent alles wat mijn hart verlangt, U bezielt mij, Heer u houdt, heel mijn leven veilig in uw sterke hand.' Heel mijn leven veilig in uw sterke hand. Je leven is veilig, zo heb je zojuist gezongen. Echt veilig. Dus of je morgen als je naar school gaat, of naar je werk, of wat je ook gaat doen, of je morgen de dag goed doorkomt..., of als je deze week een bijzondere slechte week zult hebben..., ja, zelfs als je deze week in het ziekenhuis zou belanden..., of nog erger: zelfs als je geheel onverwacht het einde van de week niet zult halen....: 'U houdt mijn leven veilig in uw sterke hand'. Wat een geweldige rust, wat een diep vertrouwen heb je uitgezongen om daarmee deze week in te gaan en deze week aan te gaan, wat er ook al gebeuren.

En het andere lied, dat wij daarna zongen: God maakt vrij! Je bent veilig... en je bent vrij. Vrij! Herhaal dat woord nog maar een keer, als je je agenda op je smartphone opent: 'ik ben misschien heel druk, hele week vol gepland, stress stress stress, tentamens, deadlines, weet ik wat..., maar dat kan toch niet wegnemen dat ik mag weten dat ik echt vrij ben. ...

'God maakt vrij, in die hoop leven wij!' Ja, stamel die zin deze week ook nog maar een keer zachtjes, als weer al die nieuwsfeiten via de media je tegemoet komen over deze wereld waarin zoveel gebeurt en waarin wij met elkaar zo klem zitten in de ellende en de oorlogen en de klimaatproblemen. We komen er niet uit! Maar...: God maakt vrij, in die hoop leven wij. Ons verdriet, wordt een lied.

Of nog een lied dat wij zongen – dan stop ik met citeren – dat Engelstalige lied na het gebed: 'no longer slaves'. Wij zijn geen slaven meer. Jij bent geen slaaf! Geen slaaf van de mening van anderen. Geen slaaf van al die dingen die je zou moeten of willen. Maar ook geen slaaf meer van je schuld of schaamte, die dingen die fout zijn gegaan in je leven of die steeds weer fout gaan. Geen slaaf meer van de duivel..., van de zonde..., van je karakter..., van je ziekte..., je privésituatie..., je omgeving... Nee, *kind van God*. Dat mag ik zijn. Kind aan huis bij God. Dat is mijn identiteit.

Dat is wat, wat wij zo even zongen! Zo mag je dus naar je leven kijken, als je in Jezus gelooft en je leven aan Hem geeft. Heb je door hoe dit geloof je leven totaal anders kan maken? Dan ben je veilig. Dan ben je vrij. Dan ben je geen slaaf meer. ... Nou, zou je daar morgen aan denken, als je misschien ergens heel erg tegenop ziet? Of als je weer het dagelijkse ritme oppakt? Als je er weer flink tegenaan gaat? Of als morgen misschien weer gewoon hetzelfde liedje is. Neem dan even de tijd om te beseffen: *nee, het hoeft nooit meer hetzelfde liedje voor mij te zijn*. Want ik mag leven in vrijheid, in Gods bescherming. Ik mag leven vanuit Gods genade en liefde, zo bijzonder! ... Dat hoor je morgen misschien niet op school, of op je werk, of waar je je morgen ook bevindt. Dat lees je vaak niet in de berichten op social media of in de advertenties die in je spam terecht komen. Maar daarom ben je vanmiddag hier in de kerk. Om dit te horen en dit mee te nemen. Geloof in Jezus en leef uit je vrijheid! Leef in veiligheid en in vertrouwen op God.... op

God die mensen die slaaf geworden zijn in de maatschappij, in de wereld...God Die dankzij Jezus die mensen tot Zijn kinderen adopteert en hen een geluk geeft, eeuwig geluk... wat niets en niemand – zelfs de dood niet - ons af kan nemen. Leef!

Als je beseft, wat je van God hebt gekregen en wat je deze week mag meenemen voor onderweg..., dan kan het niet anders of dit zal ook zijn uitwerking hebben op hoe je met de mensen omgaat die je deze week zult ontmoeten. De leden van het gezin waar je deel van uitmaakt, of je klasgenoten, of collega's, of medepatiënten, of wie je ook zult ontmoeten deze week. Zij zullen iets van dat nieuwe leven – dat leven in vrijheid, veiligheid, liefde en zekerheid door Jezus – van je merken, als het goed is. Hoe dan?

Nou, ik ben in deze maanden bezig om tijdens de kerkdiensten de Tien Geboden uit te leggen en vanmiddag wilde ik iets vertellen over het vijfde gebod – 'gij zult niet doodslaan', 'je mag niet moorden'. Wat mij opviel in mijn Bijbellezen over dit gebod, was hoe Jezus dit verbod van doodslag uitlegt aan Zijn leerlingen. Jezus vertelt: het gaat er niet alleen om dat je binnen de randjes van de Wet blijft. Nee, *het gaat erom dat je een ander echt het leven gunt*. Bij alles wat je doet, moet je *de ander* op het oog hebben. De ander, degene die je deze week zult spreken, of zult ontmoeten. Denk maar even heel concreet aan wie je deze week waarschijnlijk zult tegenkomen, zult contacten, of gewoon zult zien. Heb je ze een beetje voor je? Nu, het kan niet zo zijn dat je vanmiddag uitbundig meezingt over Gods liefde en de vrijheid die je door Jezus krijgt, de veiligheid die je bij God hebt... en dat je morgen niet verder komt dan 'de ander in zijn waarde laten' of 'ik laat anderen met rust, zolang ze mij maar met rust laten'. Nee, dan heb je niets van de bevrijding en de liefde die je van God mag ontvangen begrepen. Als Jezus het gebod 'gij zult niet doodslaan' uitlegt, dan maakt Hij het veel scherper, op het gewone dagelijks leven toegespitst. Ik citeer: ²¹*Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: "Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht."* ²²*En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen "Nietsnut!" zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie "Dwaas!" zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan.* ²³*Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt,* ²⁴*laat je gawe dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen.*

Moet je je dat laatste eens voorstellen: Jezus vertelt deze woorden toen Hij in Galilea was, op een grote afstand van Jeruzalem, ik denk een reis van enkele dagen. En Jezus zegt nu: 'wanneer je je offergave naar het altaar brengt', dus: als je naar Jeruzalem ben gereisd om daar God een offer te gaan brengen... en als je daar bent en een offerlam hebt gekocht en eindelijk mag gaan offeren... maar als je je dan opeens herinnert dat er iemand is die nog in onvrede met je leeft, die je iets verwijt..., nou, zet dan nog even je offerlam bij de tempel neer..., ga eerst terug naar huis... maak het goed met de ander... en ga dan weer terug om je offer te brengen. ... Dat is toch bizar? Dat kan toch niet? ... Nou, zegt Jezus: weet je wat niet kan? Wat echt niet kan dat is dat wij God zullen offeren, maar tegelijkertijd in onvrede met medemensen zullen leven.

Dus: als je vandaag in al de liederen die wij zingen God een offer brengt met je stem, met je hart... als je zingt over de vrede die wij met God mogen hebben..., maar je

weet dat er op dit moment iemand of meerdere mensen zijn die je iets verwijten, die je over iets hebben aangesproken..., die zich gekwetst voelen of onrecht aangedaan voelen door jou door jouw gedrag, door jouw woorden, of door jouw negeren ..., dan roept Jezus je op om niet de rest van de dienst hier uit te zingen, maar om eerst naar huis te gaan, eerst te gaan bellen of mailen – of beter nog: bij die persoon of personen aan te bellen – en om dan pas weer hier mee te gaan zingen. (Als je nog op tijd bent.) ...

Radicaal hè van Jezus? Hij gunt ons het leven. Echt leven, veilig, zeker leven, leven in Gods liefde, als kind van God. Hij is daarvoor aan het kruis gestorven. Hij had er alles voor over om jou dat leven te gunnen. Maar *hoe groot is jouw gunfactor richting anderen?*

In onze samenleving ligt de lat ergens bij 'elkaar in waarde laten', 'respect', 'verdraagzaamheid'. (Alhoewel, als je de reacties op social media leest, hebben wij daar al heel veel moeite mee. Want we hebben immers vrijheid van meningsuiting...) Maar Jezus legt de lat nog een stukje hoger: je hoeft echt niet iemand uit te kafferen, zo zegt Hij. Nee, vers 22: 'ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht.' Je hoeft niet een ander te beledigen, te kleineren, om een ander te lachen. Oh, dat kan soms zo verleidelijk zijn, als je boos bent. Het kan soms zo heerlijk zijn om het er even uit te gooien op internet en daarna te gaan slapen. Het kan zo heerlijk zijn om het met anderen eens te zijn over hoe onverstandig een ander is en dat uitgebreid te delen met elkaar. Maar kijk eens goed naar wat er binnen in je hart leeft, zegt Jezus. Gij zult niet doden, zo luidt het gebod. Niet-doden, dat is alleen maar de uiterste grens van hoe God het leven heeft bedoeld. Met die grens wilde God de samenleving van Israël leefbaar houden. Maar God kijkt dieper, kijkt naar je hart: het gaat niet alleen om de daad..., het gaat erom wat er van binnen gebeurt: hoe ga je om met negatieve gevoelens en gedachten die er soms in je opkomen richting een ander? ... Heb je gezien wat er bij Kaïn gebeurde? Hij heeft Abel gedood. Gruwelijk slecht natuurlijk. Maar het probleem was al veel eerder ontstaan. De zonde was al geboren op het moment dat Kaïn zijn gezicht liet hangen, nadat zowel broertje Abel als hij hadden geofferd en zijn offer door God niet werd beantwoord met zegen en het offer van zijn broertje wel. Kaïn stikte van jaloezie. Hij vond zijn broertje irritant. Zijn broeder was een concurrent voor hem geworden. En daar was het probleem al geboren. Kaïn had moeten vechten tegen zijn gevoelens..., maar hij koesterde ze... en op een moment liet hij zich gaan en kwam het eruit. Voordat hij het wist, lag Abel daar dood op de aarde. 'Ben ik de hoeder van mijn broeder', zo riep hij naar de hemel uit.

Hoe ga jij deze week om met de mensen die op je weg zullen komen? Zal je een verzoenende en gunnende houding aannemen richting de mensen die je zult tegenkomen? Je hoorde hoe Jezus nog liever hebt dat je met een ander met wie je in onmin bent geraakt het goed maakt... dan dat je nu een loffer met je stem gaat brengen in een praisedienst. ... Zie je hoe vreselijk belangrijk Hij het vindt hoe je je verantwoording richting neemt de ander in de werkweek die morgen weer gaat beginnen? Dat je misschien een stukje zult lijden deze week. Een stukje pijn zult ervaren, waarvoor je kiest. Een stukje zelfopoffering voor die ander. Zoals Jezus dat voor jou heeft gedaan, voor jouw veiligheid en liefde en vrijheid. ... Ja, Jezus bedoelt het echt heel radicaal. Niet alleen ervoor zorgen dat je je eigen straatje kunt schoonvegen na deze week. Nee, Jezus zei: 'als je je

daar (bij de tempel aangekomen) herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, dan moet je....' Het gaat er dus niet eens om of het verwijt terecht is of niet. Het gaat niet eens om de schuldvraag, waar wij vaak ons in vastgraven. Het gaat ook niet om de vraag of jij aan zet bent of de ander. Het gaat erom: hoeveel is die verzoening met God je waard, waar je vanmiddag over zingt? Hoeveel liefde mag die ander van jou ontvangen, als je zoveel liefde van God hebt ontvangen zoals wij in elk lied uitzingen? Hij/zij heeft het niet verdiend, zei je? Ja, wij dan wel...?

In Zijn uitleg van het gebod 'Gij zult niet doden' roept Jezus jou en mij op om Hem te volgen. Dat is de weg van de Wet. Jezus is de Weg. Want als er Eén zich heeft ingespannen om verzoening te brengen aan mensen die het niet hadden verdiend... dan was Hij het wel. Jezus stond niet op Zijn strepen. Hij wilde niet eerst berouw zien. Hij wachtte niet tot de ander veranderde. Hij gaf de ander Zijn liefde, waardoor die ander vervolgens zou kunnen veranderen. ... Als er Eén zijn verantwoordelijkheid nam voor het leven van een ander dan is het Jezus. En Hij verwachtte niets terug. Hij was bereid om lijden te dragen, omwille van de ander. Jezus gaf niet, omdat Hij daar zelf ook zoveel rijker van werd. Hij gaf, puur omdat Hij zoveel liefde had.

Jezus roept ons op om onze verantwoordelijkheid richting onze medemens te nemen, wie dat deze week ook zal zijn. Kaïn riep: 'Ben ik mijn broeders hoeder?' Ben ik verantwoordelijk voor het leven van die ander? Jij mag nu die vraag gaan beantwoorden deze week... Waar ligt jouw verantwoordelijkheid? Waar zijn er voor jou mogelijkheden om iets van die liefde van God te delen? Denk niet te groot. Begin misschien maar heel klein. Een joods spreekwoord luidt: 'wie één mens redt, heeft heel de wereld gered.' Is er iemand die iets tegen jou heeft? Is er iets dat recht gezet kan worden? Is er iets, waardoor er wat meer licht in het leven van een ander kan komen? Gij zult niet doden, zo luidt het Oudtestamentische gebod. Laten wij in navolging van Jezus het gebod invullen: 'leef dat geweldige leven met Hem... en laat de ander leven!'

